

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А. С. МАКАРЕНКА

Освітньо-професійна програма

Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Психологія
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю

014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено Вченою радою

Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка

від 27 03 2023 року, протокол № 9

Ректор _____ Юрій ЛЯННОЙ
(наказ № 120 від 27 березня 2023 р.)

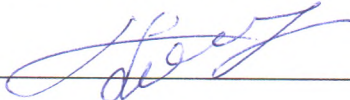

Суми 2023 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Психологія
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю
014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Освітньо-професійна програма розглянута на засіданні кафедри біології та методики навчання біології

Протокол №8 від «25» січня 2023 р.

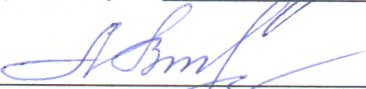
Завідувач кафедри (Юлія Литвиненко)

«25» січня 2023 р.

Ухвалено науково-методичною комісією природничо-географічного факультету

Протокол №6 від «15» лютого 2023 р.

Голова науково-методичної комісії
природничо-географічного факультету (Людмила Міронець)

Перший проректор (Любов Пшенична)

Начальник
центру забезпечення якості вищої освіти (Зоя Савченко)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Психологія підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Психологія галузі знань 01 Освіта / Педагогіка розроблена та внесена кафедрою біології та методики навчання біології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. Програма буде впроваджуватися до введення в дію Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем з названої спеціальності.

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 509 від 12.06.2019, № 519 від 25.06.2020 та Професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України №2736 від 23.12.2020 р.

Розробники

Гарант освітньої програми

**Москаленко Микола
Павлович**

кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології та методики навчання біології Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

Члени робочої групи

**Міронєць Людмила
Петрівна**

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної біології та екології Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

**Усик Дмитро
Борисович**

кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

**Дерев'янку
Юлія Олександрівна**

вчитель біології I категорії, старший вчитель Сумської спеціалізованої школи I-III ступенів № 7

**Пасько Валерія
Олександрівна**

студентка 3 курсу спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини. Психологія)

Рецензенти

Ярошенко Ольга Григорівна, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, головний науковий співробітник відділу інтеграції вищої освіти і науки Інституту вищої освіти НАПН України

Білянська Марія Михайлівна, доктор педагогічних наук, доцент кафедри методики навчання природничих дисциплін національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Мешанінова Світлана Вікторівна, вчитель вищої категорії, старший вчитель КУ Сумська спеціалізована школа І-ІІІ ст. №25 м. Суми

Ковальчук Олена Олександрівна, практичний психолог КУ Сумська спеціалізована школа І-ІІІ ст. №25 м. Суми

1. Профіль освітньо-професійної програми
Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Психологія
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка; Природничо-географічний факультет, Кафедра біології та методики навчання біології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – бакалавр. Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Вчитель біології та основ здоров'я. Психолог.
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Психологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини), галузі знань 01 Освіта / Педагогіка.
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Тип диплому – одинарний. На базі повної загальної середньої освіти 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців. На базі ступеня «молодший бакалавр» (ОКР «молодший спеціаліст») можуть бути перезараховані не більш ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих у межах попередньої освітньої програми.
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію Серія УД № 19003489, рішення Акредитаційної комісії від 19 лютого 2018 р. протокол № 134 (наказ МОН України від 25.02.2018 № 642).
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл. EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта; ОР молодший бакалавр, ОКР молодший спеціаліст.
Мова(и) викладання	Українська.
Термін дії освітньої програми	З 1 вересня 2023 року до введення в дію Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем з названої спеціальності
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-2023-rik

2 – Мета освітньої програми

Підготовка бакалаврів біології, здоров'я людини та психології, які володіють фундаментальними знаннями та практичними навичками в галузі освіти, здатних здійснювати професійну діяльність, спрямовану на організацію освітнього процесу з біології, здоров'я людини та психології в закладах загальної середньої освіти на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів.

3 – Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань 014 Освіта/Педагогіка. Спеціальність 014 Середня освіта. Предметна спеціальність 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Психологія Блок обов'язкових навчальних дисциплін становить 136.5 кредити ЄКТС, з них дисципліни циклу загальної підготовки становлять 22 кредити, циклу професійної підготовки – 114.5 кредитів. Блок вибіркових навчальних дисциплін становить 60 кредитів ЄКТС. На практичну підготовку відводиться 34.5 кредити ЄКТС, курсові роботи – 6 кредитів, підсумкову атестацію – 3 кредити.
--	--

Орієнтація освітньої-професійної програми	Освітньо-професійна програма підготовки бакалаврів має академічну та прикладну спрямованість і зорієнтована на теоретико-практичну підготовку вчителів біології та основ здоров'я, психологів.
--	--

Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації	Освітньо-професійна програма забезпечує загальну академічну освіту за спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Психологія. ОПП поряд з класичною підготовкою вчителя біології та основ здоров'я фокусується на прикладній спеціальній підготовці в галузях педагогіки, психології, що забезпечує конкурентоспроможність випускників на регіональному та національному ринку праці. Ключові слова: освіта, середня освіта, бакалавр середньої освіти, вчитель, біологія та здоров'я людини, педагогіка, психологія, методика навчання.
--	---

Особливо сті програми	Програма розроблена з урахуванням результатів наукових досліджень у сферах професійної освіти та теорій і методик навчання, зорієнтована на класичну підготовку вчителів біології та основ здоров'я (формування біологічних і психолого-педагогічних знань та умінь). Програма ґрунтується на сучасних наукових знаннях про цілі і цінності психологічної освіти. Освітня програма передбачає різні види практичної підготовки вчителя біології (навчальна, виробнича), психологічну виробничу практику в закладах загальної середньої освіти, уможливує формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів вищої освіти.
------------------------------	--

4 – Придатність випускників

до працевлаштування та подальшого навчання

Придатність до працевлаштування	Особа, яка здобула ступінь бакалавра, може займати первинні посади відповідно до професійних назв робіт за ДК003:2010 та НКУ «Класифікатор професій – 2016», зокрема в закладах загальної та спеціалізованої, професійної (професійно-технічної), позашкільної, фахової передвищої освіти, у міжшкільних ресурсних центрах (міжшкільні навчально-виробничі комбінати), установах та організаціях у сфері освіти.
--	--

Подальше навчання	Випускники мають право продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти та набувати додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти.
--------------------------	--

5 – Викладання та оцінювання

Викладання та навчання	Освітній процес побудований на принципах студентоцентрованого навчання з урахуванням особистісноорієнтованого, компетентнісного, когнітивно-візуального підходів. Форми навчання: лекції, семінари, практичні й лабораторні заняття, практики, курсові роботи, самостійна робота.
-------------------------------	---

	<p>Методи навчання: традиційні та інноваційні, у т.ч. інтерактивні ігри, проєктні, дослідницькі, самонавчання.</p>
Оцінюван ня	<p>Оцінювання якості виконання студентами всіх видів аудиторної та позааудиторної роботи ведеться за національною чотири-рівневою шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та 100-бальною шкалою за системою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).</p> <p>Види контролю: поточний, модульний, тематичний, підсумковий, самоконтроль, взамоконтроль; залік, іспит (усний/письмовий), звіт практики, кваліфікаційний екзамен або захист кваліфікаційної роботи з біології та методики навчання біології, комплексний кваліфікаційний екзамен з психології та педагогічних дисциплін.</p> <p>Форми контролю: тести, усне/письмове опитування, захист курсових робіт, презентації тощо</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтеграль на компетент ність	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузях біології та здоров'я людини, психології, педагогіки й методики середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в базовій школі</p>
Загальні компетентн ості (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність)</p> <p>ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність)</p> <p>ЗК 3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність)</p> <p>ЗК 4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети та працювати в команді (лідерська компетентність)</p> <p>ЗК 5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність)</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентн ості	<p>СК 1. Мовно-комунікативна компетентність як здатність: забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою; забезпечувати (за потреби) здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти (мова відповідного корінного народу або національної меншини України); формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів; використовувати знання іноземної мови в освітній і професійній діяльності</p> <p>СК 2. Предметно-методична компетентність як здатність: моделювати зміст навчання біології та здоров'я людини відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння з біології; здійснювати інтегроване навчання учнів; добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів; розвивати в учнів критичне мислення; здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів біології на засадах компетентнісного підходу; формувати ціннісні ставлення в учнів; оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.</p> <p>СК 3. Інформаційно-цифрова компетентність як здатність: орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію із сфери біології, оперувати нею у професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; використовувати цифрові технології в освітньому процесі;</p>

самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК 4. Психологічна компетентність як здатність: визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів; використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність; формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.

СК 5. Емоційно-етична компетентність як здатність: усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

СК 6. Компетентність педагогічного партнерства як здатність: до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі; залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами; самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК 7. Інклюзивна компетентність як здатність: створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами; забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів; організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК 8. Здоров'язбережувальна компетентність як здатність: організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни; формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності; надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу; здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

СК 9. Проєктувальна компетентність як здатність проєктувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів.

СК 10. Прогностична компетентність як здатність: прогнозувати результати освітнього процесу вивчення біології; планувати освітній процес

СК 11. Організаційна компетентність як здатність: організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів; організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів у відповідності до нормативних вимог, правил і рекомендацій

СК 12. Оцінювально-аналітична компетентність як здатність: здійснювати оцінювання результатів навчання учнів; аналізувати результати навчання учнів; забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів

СК 13. Інноваційна компетентність як здатність: застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі та різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності; використовувати інновації у професійній діяльності; визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо), дотримуючись принципів професійної етики; здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби

7 – Програмні результати навчання

Знання:	<p>ПРЗ 1. Знає біологічні терміни та поняття.</p> <p>ПРЗ 2. Знає та розуміє основні концепції, теорії та загальну структуру біологічної науки, орієнтується на її сучасні досягнення.</p> <p>ПРЗ 3. Знає рівні організації живої матерії, особливості їх будови та функціонування, взаємозалежність між особливостями будови та процесами життєдіяльності живих організмів.</p> <p>ПРЗ 4. Знає основні біологічні процеси та їх характеристики, а також пояснює дані явища, використовуючи знання з хімії, фізики, географії.</p> <p>ПРЗ 5. Знає особливості будови клітин представників усіх царств живого.</p> <p>ПРЗ 6. Знає систематичні категорії та класифікацію представників усіх царств живої природи, в тому числі використовує визначники для ідентифікації рослинного чи тваринного організму.</p> <p>ПРЗ 7. Розуміє онтогенетичні зв'язки між представниками живої природи, сутність гіпотез виникнення життя на планеті Земля.</p> <p>ПРЗ 8. Знає сучасні теоретичні та практичні основи методики навчання біології та здоров'я людини у закладах загальної середньої освіти.</p> <p>ПРЗ 9. Знає теоретичні основи процесів навчання, виховання і розвитку особистості учнів закладів загальної середньої освіти.</p> <p>ПРЗ 10. Знає ознаки безпечного освітнього середовища: основи безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни: види та прояви насильства, булінгу, правила запобігання та протидії їм.</p> <p>ПРЗ 11. Знає та розуміє основні концепції, теорії та загальну структуру психологічної науки, види пізнавальної діяльності учнів, основні умови формування мотивації учнів до навчання.</p> <p>ПРЗ 12. Знає індивідуальні особливості учнів (вік, здібності, інтереси, потреби, мотивація, можливості, досвід тощо), їх вплив на засвоєння навчального матеріалу та успішну соціалізацію.</p> <p>ПРЗ 13. Знає основні види самооцінки учнів; основні умови та стратегії, що сприяють формуванню позитивної самооцінки учнів.</p>
Уміння:	<p>ПРУ 1. Уміє самостійно проводити уроки, вибирати та застосовувати продуктивні технології, методи, прийоми, форми та засоби навчання.</p> <p>ПРУ 2. Уміє застосовувати знання сучасних теоретичних основ біології та здоров'я людини для пояснення будови, властивостей і особливостей процесів життєдіяльності живих організмів, встановлювати взаємозалежність між будовою та функціями біологічних об'єктів.</p> <p>ПРУ 3. Уміє застосовувати класифікацію живої природи, її таксономічні категорії.</p> <p>ПРУ 4. Уміє виконувати біологічні експерименти та дослідження як засіб навчання та для вивчення сутності біологічних процесів, явищ.</p> <p>ПРУ 5. Аналізує будову та функції живих об'єктів та пояснює принципи життєдіяльності на основі біологічних, хімічних, фізичних теорій.</p> <p>ПРУ 6. Характеризує особливості функціонування живої природи у взаємозалежності зі середовищем існування, розкриває механізми адаптації організмів.</p> <p>ПРУ 7. Уміє розв'язувати біологічні задачі генетичного, екологічного, біофізичного та біохімічного змісту.</p> <p>ПРУ 8. Уміє застосовувати методичні підходи і сучасні технології навчання біології з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.</p> <p>ПРУ 9. Уміє організовувати освітнє середовище з урахуванням правил безпеки життєдіяльності, санітарних правил і норм, протиепідемічних правил: вживати заходів щодо запобігання та протидії булінгу, різним проявам насильства серед учнів та інших учасників освітнього процесу; проводити профілактичні заходи, спрямовані на збереження та зміцнення здоров'я учнів</p> <p>ПРУ 10. Уміє планувати і здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та</p>

	<p>інших особливостей учнів (їх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду); складати індивідуальну програму розвитку та/або індивідуальний навчальний план учнів</p> <p>ПРУ 11. Уміє визначати прояви заниженої чи завищеної самооцінки учнів з метою її коригування; створювати умови формування позитивної самооцінки учнів; використовувати основні стратегії роботи з учнями, що сприяють формуванню їхньої позитивної самооцінки</p> <p>ПРУ 12. Уміє застосовувати методи роботи, навчальні матеріали та завдання для розвитку пізнавальної діяльності учнів; створювати умови формування мотивації учнів до навчання; використовувати стратегії, що заохочують учнів до ефективної взаємодії</p>
Комунікація	<p>ПРК 1. Організовує співпрацю учнів і вихованців та ефективно працює в команді (педагогічному колективі закладу загальної середньої освіти, інших професійних об'єднаннях).</p> <p>ПРК 2. Проявляє готовність консультувати колег з особливостей набуття та використання біологічних знань, донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації з дотриманням професійної етики; володіє основами професійної мовленнєвої культури.</p>
Відповідальність та автономія	<p>ПРА 1. Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах, формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти, здатність раціонально планувати час на виконання професійних обов'язків, діяти соціально відповідально та свідомо</p> <p>ПРА 2. Відповідально ставиться до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів в освітньому процесі та позаурочній діяльності</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Освітньо-професійну програму Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Психологія забезпечують науково-педагогічні працівники, психологи, які мають відповідну кваліфікацію, достатній стаж роботи, свідоцтва про підвищення кваліфікації і для яких встановлено відповідність чинним ліцензійним умовам. До викладання курсів залучаються фахівці з біології та здоров'я людини, психології, методисти з біології, які мають відповідну фахову підготовку та/або досвід роботи у галузі середньої та вищої освіти. Практико-орієнтований характер освітньо-професійної програми передбачає широку участь фахівців-практиків, що відповідають профілю програми, що підсилює зв'язок теоретичної та практичної підготовки. Усі викладачі раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації або стажування.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Наявна матеріально-технічна база відповідає ліцензійним умовам і дозволяє забезпечити успішну організацію освітнього процесу за ОПІ. В освітньому процесі використовуються навчальні приміщення для проведення лекційних, лабораторних та практичних занять, навчально-науковий центр «Ботанічний сад СумЛПУ ім. А.С. Макаренка», біостаніонар «Вакалівщина», зоологічний музей, гербарій, віваріум, комп'ютерні класи, Бібліотека акумулює наукову та навчальну літературу й періодичні спеціальні видання, необхідні для самостійної роботи студентів. Наявні читальні зали з вільним доступом до Інтернет. Університет має різнопланову соціально-побутову інфраструктуру (гуртожитки, їдальня, актовий зал, спорткомплекс, стадіон, басейн, медпункт, психологічна служба).</p> <p>Наявні навчальні приміщення з комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням, наукові та навчальні лабораторії з окремих розділів біології, устаткування, необхідне для виконання навчального плану. Для проведення практичних і лабораторних робіт, інформаційного пошуку та обробки результатів наявні спеціалізовані комп'ютерні класи з необхідним програмним забезпеченням та необмеженим доступом до інтернет-мережі. Наявне спеціальне лабораторне обладнання: мікроскопи, йономіри, терези, термостати, автоклав, сушильні шафи, муфельні печі та ін.</p>

<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Навчально-методичне забезпечення: освітньо-професійна програма за спеціальністю навчальних дисциплін, робочі програми усіх навчальних дисциплін; програми виробничих практик; дидактичні матеріали для практичних та лабораторних занять, самостійної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін; методичні рекомендації з виробничої практики. Для підготовки до навчальних занять є навчальні посібники, методичні вказівки для практичних та самостійних робіт, підручники, монографії, збірники наукових праць.</p> <p>Інформаційне забезпечення: наявність навчальної, наукової, науково-методичної літератури, фахових періодичних видань у бібліотечі (у тому числі в електронному вигляді), доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою; офіційного веб-сайту навчального закладу. Додатково використовуються авторські розробки (методичні рекомендації, посібники) викладачів, електронні навчальні курси на платформі Moodle. Офіційний веб-сайт (https://sspu.edu.ua) містить інформацію про освітні програми, перелік дисциплін даної спеціальності, каталог вибіркових дисциплін, навчальну, наукову й виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Здобувачам вищої освіти забезпечений вільний доступ до ресурсів ОПП на сайті випускової кафедри.</p>
--	---

9 – Академічна мобільність

<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>Право на участь здобувачів вищої освіти у програмах внутрішньої кредитної мобільності може бути реалізоване на підставі укладених договорів із вітчизняними закладами вищої освіти та з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів і регламентується положенням «Про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних та працівників Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка» https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/polozhennya_pro_akademichnu_mobilnist_zdobuvachiv_vischoyi_osviti_ta_naucovo_pedagogichnih_pracivnikiv_sumskogo_derzhavnogo_pedagogichnogo_universitetu_imeni_a_s_makarenka_f2d14.pdf</p> <p>На основі двосторонніх договорів між Сум ДПУ імені А. С. Макаренка та вітчизняними ЗВО-партнерами: https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/akademichna-mobilnist</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Право здобувачів вищої освіти на міжнародну академічну мобільність може бути реалізоване на підставі участі у програмах міжнародної мобільності відповідно до укладених угод / договорів із закордонними закладами вищої освіти (https://sspu.edu.ua/fakultet/mizhnarodna-diiialnist) та з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.</p>
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>Громадяни інших держав приймаються на навчання за спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) на підставі міжнародних договорів на умовах, визначених цими договорами, а також договорів, укладених освітнім закладом із зарубіжними освітніми закладами, організаціями, або індивідуальних договорів, контрактів у межах ліцензованого обсягу акредитованої спеціальності та за умови попередньої мовленнєвої підготовки.</p>

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумково- го контролю
1	2	3	4
1. Обов'язкові компоненти ОПП			
<i>1.1. Цикл загальної підготовки</i>			
OK1.1.	Історія та культура України	4	Екзамен
OK1.2.	Українська мова за професійним спрямуванням	4	Екзамен
OK1.3.	Інформаційно-комунікаційних технології	3	Залік
OK1.4.	Фізичне виховання	4	Залік
OK1.5.	Іноземна мова	7	Залік
Всього за цикл:		22	
<i>1.2. Цикл професійної підготовки</i>			
OK2.1.	Психологія	6	Екзамен
OK2.2.	Педагогіка	8	Екзамен
OK2.3.	Основи інклюзивного навчання	3	Залік
OK2.4.	Цитологія з основами гістології та ембріології	4	Екзамен
OK2.5.	Мікробіологія з основами вірусології	3	Залік
OK2.6.	Мікологія	4	Залік
OK2.7.	Ботаніка	11	Залік
OK2.8.	Зоологія	11	Залік
OK2.9.	Анатомія людини з основами здоров'я людини	6	Екзамен
OK2.10.	Вступ до спеціальності психологія	3	Екзамен
OK2.11.	Психодіагностика	5	Екзамен
OK2.12.	Диференціальна психологія	4	Екзамен
OK2.13.	Зоопсихологія	4	Залік
OK2.14.	Загальна екологія	3	Залік
OK2.15.	Молекулярна біологія з основами біотехнології	3	Залік
OK2.16.	Екосистемологія	3	Екзамен
OK2.17.	Фізіологія людини	6	Екзамен
OK2.18.	Методика навчання основ здоров'я людини	4	Екзамен
OK2.19.	Фізіологія рослин	5	Екзамен
OK2.20.	Методика навчання біології та природознавства	6	Екзамен
OK2.21.	Основи психокорекції	5	Екзамен
OK2.22.	Патопсихологія	6	Залік
OK2.23.	Еволюційне вчення	3	Залік
OK2.24.	Генетика з основами селекції	4,5	Залік
Всього за цикл:		120,5	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		142,5	
2. Вибіркові компоненти освітньо-професійної програми			
ВБ2.1- 2.15.	Вибір із загального переліку	60	Залік
Загальний обсяг вибірових компонентів:		60	
Практична підготовка			
ППЗ.1.	Навчальна практика з біології (ботаніка, зоологія)	6	Залік

ППЗ.2.	Навчальна практика з біології (МНБ, фізіологія рослин)	3	Залік
ППЗ.3.	Навчальна практика з біології (генетика)	1,5	Залік
ППЗ.4.	Виробнича практика (пропедевтична у ЗЗСО)	3	Залік
ППЗ.5.	Навчальна в ЗЗСО	3	Залік
ППЗ.6.	Виробнича практика в ЗЗСО	6	Залік
ППЗ.7.	Виробнича психологічна практика	6	Залік
<i>Всього за цикл практичної підготовки:</i>		30	
Курсові роботи			
ОК4.1.	Курсова робота з психології	3	
ОК4.2.	Курсова робота з біології	3	
<i>Всього за курсові роботи:</i>		6	
Підсумкова атестація			
ПА5.1.	Кваліфікаційний іспит з біології та методики навчання біології	1,5	
ПА5.2.	Комплексний кваліфікаційний іспит з психології та педагогічних дисциплін	1,5	
<i>Всього за підсумкову атестацію:</i>		3	
Загальний обсяг освітньо-професійної програми		240	

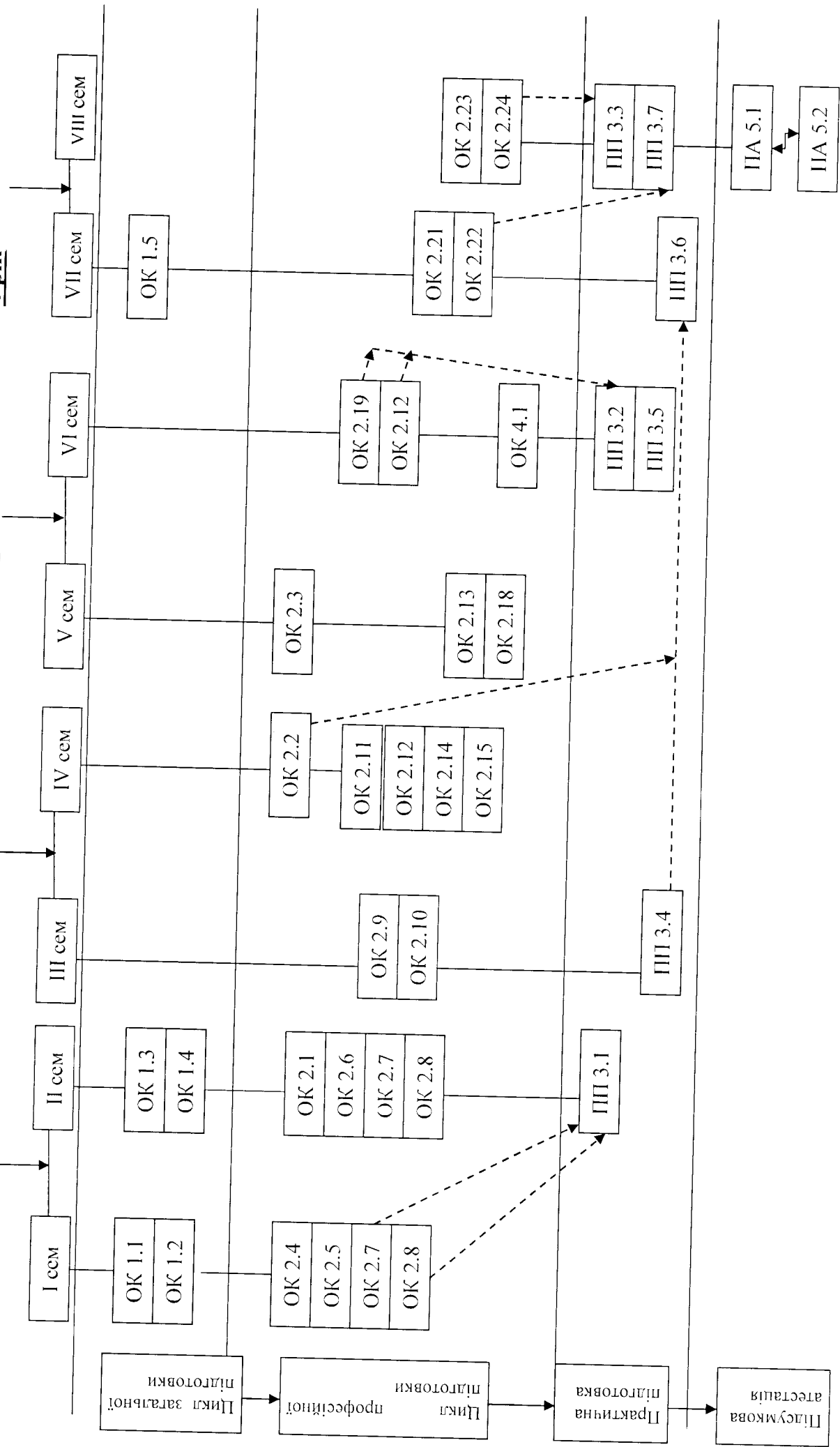
2.2. Структурно-логічна схема освітньої програми

1 рік

2 рік

3 рік

4 рік

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Психологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти проводиться у формі кваліфікаційного екзамену або захисту кваліфікаційної роботи з біології та методики навчання біології та комплексного кваліфікаційного екзамену з психології та педагогічних дисциплін. Завершується видачею документів встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю (Біологія та здоров'я людини). Вчитель біології та здоров'я людини закладів загальної середньої освіти. Психолог.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

5. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	СК	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10	СК 11	СК 12	СК 13	
ОК1.1	+			+																+
ОК1.2		+		+																+
ОК1.3			+		+															+
ОК1.4						+														+
ОК1.5	+	+	+	+																+
ОК2.1		+	+	+	+															+
ОК2.2		+	+	+	+															+
ОК2.3			+	+	+															+
ОК2.4	+	+																		+
ОК2.5	+		+																	+
ОК2.6	+		+																	+
ОК2.7	+																			+
ОК2.8	+		+																	+
ОК2.9	+	+																		+
ОК2.10		+																		+
ОК2.11		+																		+
ОК2.12	+	+	+	+																+
ОК2.13	+	+	+	+																+
ОК2.14	+	+	+	+																+
ОК2.15	+	+																		+
ОК2.16																				+
ОК2.17	+		+																	+
ОК2.18	+		+																	+
ОК2.19	+	+	+	+																+
ОК2.20	+	+	+	+																+
ОК2.21		+	+	+																+
ОК2.22		+	+	+																+
ОК2.23	+	+	+	+																+
ОК2.24	+																			+
ОК3.1	+		+																	+
ОК3.2	+		+																	+
ОК3.3																				+
ОК3.4	+	+	+	+																+
ОК3.5		+	+	+																+
ОК3.6		+	+	+																+
ОК3.7		+	+	+																+
ОК4.1		+	+	+																+
ОК4.2	+	+	+	+																+
ОК5.1	+																			+
ОК5.2		+	+	+																+

6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

	ПРЗ 1	ПРЗ 2	ПРЗ 3	ПРЗ 4	ПРЗ 5	ПРЗ 6	ПРЗ 7	ПРЗ 8	ПРЗ 9	ПРЗ 10	ПРЗ 11	ПРЗ 12	ПРЗ 13	ПРУ 1	ПРУ 2	ПРУ 3	ПРУ 4	ПРУ 5	ПРУ 6	ПРУ 7	ПРУ 8	ПРУ 9	ПРУ 10	ПРУ 11	ПРУ 12	ПРК 1	ПРК 2	ПРА 1	ПРА2		
OK1.1																															
OK1.2																															
OK1.3																															
OK1.4																															
OK1.5																															
OK2.1																															
OK2.2																															
OK2.3																															
OK2.4																															
OK2.5																															
OK2.6																															
OK2.7																															
OK2.8																															
OK2.9																															
OK2.10																															
OK2.11																															
OK2.12																															
OK2.13																															
OK2.14																															
OK2.15																															
OK2.16																															
OK2.17																															
OK2.18																															
OK2.19																															
OK2.20																															
OK2.21																															
OK2.22																															
OK2.23																															
OK2.24																															
III3.1																															
III3.2																															
III3.3																															
III3.4																															
III3.5																															
III3.6																															
III3.7																															
OK4.1																															
OK4.2																															
IIA5.1																															
IIA5.2																															